?ok Anksiyete Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *?ok Anksiyete Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30465

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

?ok Anksiyete Ölçe?i (?ÖAÖ), orijinal olarak ?ngilizce geli?tirilen Florida ?ok Anksiyetesi Ölçe?i'nin (Florida Shock Anxiety Scale - FSAS) Türkçe'ye uyarlanm?? ve psikometrik özellikleri incelenmi? bir versiyonudur. Bu ölçek, özellikle hayat kurtar?c? bir cihaz olan ?mplant Edilebilir Kardiyoverter Defibrilatör (ICD) ta??yan hastalarda, cihazdan ?ok alma korkusu ve bu duruma ba?l? geli?en anksiyete düzeylerini ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, hastalar?n ya?am kalitesini ve psikolojik yükünü de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktad?r. Uyarlama çal??mas?, Ölçek'in Türk kültürü ve diline uygunlu?unu, geçerlik ve güvenirlik standartlar?n? kar??lad???n? göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

?ok Anksiyetesi, ?mplant Edilebilir Kardiyoverter Defibrilatör, ICD, Uyarlama, Psikoloji, Kardiyoloji, Geçerlik, Güvenirlik, Sa?l?k Bilimleri.

Yazarlar

Havva Öz ALKAN, Nevin ENÇ. (Orijinal FSAS yazarlar? haricinde, Türkçe uyarlamay? gerçekle?tiren yazarlar).

Amaç

?ok Anksiyete Ölçe?i'nin temel amac?, ICD hastalar?nda cihaz?n çal??mas? sonucu ortaya ç?kabilecek elektriksel ?ok beklentisiyle ili?kili spesifik kayg? düzeyini nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara hastalar?n psikososyal durumlar?n? de?erlendirme ve bu kayg?ya yönelik hedeflenmi? müdahaleler geli?tirme konusunda veri sa?lamay? amaçlar. Ölçe?in Türkçe uyarlamas? ise, Türkiye'deki ICD hastalar? popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir ölçüm arac? ihtiyac?n? kar??lamak üzere gerçekle?tirilmi?tir.

Ölçek, ICD cihaz?n?n varl???n?n ve potansiyel ?ok deneyiminin hastan?n günlük ya?am aktiviteleri, duygusal durumu ve genel adaptasyonu üzerindeki etkilerini anlamland?rmaya yard?mc? olur. Yüksek ?ok anksiyetesi skorlar?, daha dü?ük ya?am kalitesi, tedaviye uyumsuzluk ve artan psikolojik distress ile ili?kilidir. Bu nedenle, ölçek tarama ve klinik izleme arac? olarak kilit bir öneme sahiptir.

Yap?

?ok Anksiyete Ölçe?i (FSAS), hastan?n ICD ?oku alma korkusu etraf?nda dönen bili?sel, duygusal ve davran??sal tepkilerini ölçen tek boyutlu bir yap?y? temsil eder. Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap?, ICD ?okuna özgü kayg? (Shock-Specific Anxiety) veya cihazla ili?kili anksiyete olarak

ARABPSYCHOLOGY.COM

tan?mlan?r. Bu yap?, genel anksiyete bozukluklar?ndan farkl? olarak, do?rudan defibrilatörün i?levselli?i ve olas? ac? verici müdahaleleri ile ili?kilidir.

Ölçek maddeleri genellikle ?ok beklentisi, ?okun sonuçlar?na dair endi?eler ve cihaz?n varl???n?n yaratt??? k?s?tlamalar gibi konular? kapsar. Bu odaklanm?? yap?, klinisyenlerin hastan?n anksiyetesinin kayna??n? net bir ?ekilde belirlemesine ve ICD kullan?m?na adaptasyon sürecini desteklemesine olanak tan?r.

Geçerlik

?ok Anksiyete Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Oz Alkan & Enç, 2017), ölçe?in yap?sal ve e?zamanl? geçerli?i incelenmi?tir. Yap?lan analizler, ölçe?in orijinal yap?s?na benzer ?ekilde, ICD hastalar?nda ?ok anksiyetesi yap?s?n? ölçmede yeterli düzeyde geçerli oldu?unu göstermi?tir.

Genellikle uyarlama çal??malar?nda, yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla Faktör Analizi kullan?l?rken, e?zamanl? geçerlik için de benzer psikolojik yap?lar? ölçen di?er ölçeklerle korelasyonlar incelenir (örne?in, ya?am kalitesi veya genel anksiyete ölçekleri). Bu çal??ma, ölçe?in teorik olarak beklenen di?er de?i?kenlerle anlaml? ili?kiler gösterdi?ini ve dolay?s?yla ?ok Anksiyetesi kavram?n? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Türkçe ?ok Anksiyete Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k (internal consistency) yöntemi kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa de?eri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. 2017 uyarlama çal??mas?nda elde edilen Cronbach Alfa de?erlerinin, ölçe?in Türk popülasyonunda yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu kan?tlad??? varsay?lmaktad?r. Yüksek iç tutarl?l?k, ölçekteki tüm maddelerin ?ok Anksiyetesi yap?s?na istikrarl? bir ?ekilde katk?da bulundu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Oz Alkan ve Enç (2017) taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?nda, ?ok Anksiyete Ölçe?i'nin (FSAS) faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulanmas? için faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Orijinal FSAS, genellikle tek faktörlü bir yap?ya sahiptir. Uyarlama çal??mas?, bu tek faktörlü yap?n?n Türkçe versiyon için de uygun oldu?unu, yani tüm maddelerin tek bir temel psikolojik yap? (?ok Anksiyetesi) alt?nda topland???n? do?rulam??t?r. Bu sonuç, ölçe?in kavramsal bütünlü?ünü ve kültürler aras? geçerlili?ini desteklemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal FSAS format?na göre 4 veya 5 puanl? Likert ölçe?i beklenir.)

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: ?mplant Edilebilir Kardiyoverter Defibrilatör (ICD) tak?l? olan hastalar.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, bireyin ?ok beklentisiyle ilgili kayg? düzeyini de?erlendiren psikometrik bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Kardiyak Cihazlar, Kayg?, Psikometrik Özellikler, Adaptasyon, Hastal?k Yönetimi, Ya?am Kalitesi, Kardiyak Rehabilitasyon.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

?leti?im Adresi: havvaoz@hotmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?ok Anksiyete Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve ücretlendirme bilgileri, sorumlu yazar Havva Öz ALKAN ile ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir. Akademik ve klinik kullan?mda telif haklar?na riayet edilmesi önemlidir.

Kaynaklar

Oz Alkan, H., & Enç, N. (2017). Validity and Reliability of the Florida Patient Acceptance Survey

ARABPSYCHOLOGY.COM

and Florida Shock Anxiety Scale in Turkish Patients with Implantable Cardioverter Defibrillation. *Health Sciences*, *6(10),* 21-32.

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: validity-and-reliability-of-the-florida-patient-acceptance-survey-and-florida-shock-anxiety-scale-in.pdf

?ok Anksiyete Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu bölüme ait ölçek maddeleri, sa?lanan orijinal kaynak içeri?inde mevcut de?ildir. Bu nedenle, maddeler burada listelenememi?tir.

?ok Anksiyete Ölçe?i (FSAS) genellikle 10 maddeden olu?ur ve ICD hastalar?n?n ?ok alma korkusuyla ilgili çe?itli duygusal ve bili?sel tepkilerini de?erlendirir. Maddelerin tam listesi için yukar?da belirtilen referans kayna?a ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM